

FIȘĂ DE DESCRIERE A PROPUNERII DE POLITICĂ PUBLICĂ

Cardul social de identitate al lucrătorului în construcții din România

Cardul social de identitate este definit ca un instrument individual de certificare a lucrătorului ce conține date vizibile și stocate în siguranță din punct de vedere electronic, în scopul atestării îndeplinirii cerințelor sociale sau a altor cerințe specifice (de exemplu calificări profesionale, instruire SSM, protecție socială, aspecte legate de protecția și securitatea datelor) de către angajator sau de către lucrătorul însuși.

Funcția unui astfel de card este de a detecta și combate munca nedeclarată, dar și de a lupta împotriva concurenței neloiale și a dumpingului social din sectorul de construcții. Cardurile sociale de identitate nu reprezintă un substitut al inspecțiilor la locul de muncă, dar sunt complementare acestora, ușurând efectuarea inspecțiilor la locul de muncă. Practic, cardul social este eficient numai dacă există baze de date accesibile pe care inspectorii le pot accesa în teren pentru a verifica statutul lucrătorilor. Prin urmare, eficacitatea unei scheme a cardurilor sociale de identitate depinde nu numai de modul în care arată acestea, ci și de bazele de date mai cuprinzătoare pe care se bazează inspectorii pentru a verifica informațiile incluse de bazele de date asociate cardurilor.

Motivul pentru care acest card este popular în industria de construcții, fiind aplicat deja de alte țări europene de mai mulți ani, se datorează caracteristicilor unice ale acestei industrii. Acestea includ: faptul că locurile de muncă sunt, adesea, temporare; lanțurile lungi de aprovizionare în subcontractare; nivelul ridicat al accidentelor de muncă în comparație cu alte sectoare și prevalența ridicată a muncii nedeclarate. Controlul lucrătorilor pe șantierele de construcții este problematic din cauza caracteristicilor muncii:


- șantierele sunt temporare de multe ori
- lucrătorii, firmele și cei care desfășoară activități independente lucrează de multe ori pe mai multe șantiere de construcții
- delimitarea șantierele este sumară, fără garduri adecvate pentru a controla accesul.

Pentru a înțelege adoptarea cardurilor sociale de identitate în context european, este util să le privim ca pe instrumente de certificare a lucrătorilor ce dețin informații vizibile și date electronice. Ca atare, ele sunt un exemplu de utilizare a tehnologiei informației și comunicațiilor. O tendință specială, relevantă în contextul cardurilor sociale de identitate, este trecerea către simplificarea reglementărilor în UE și adoptarea de „instrumente inteligente” și de guvernare electronică, cum ar fi cardurile care dețin date electronice pe lângă alte tipuri de date.

În consecință, dezvoltarea unui card social de identitate în sectorul construcțiilor este o modalitate prin care România să poată schimba poziția scăzută din clasamentul UE privind adoptarea tehnologiilor digitale și modernizarea digitală. Dezvoltarea unui astfel de card ar oferi României un instrument de certificare a lucrătorilor care deține date electronice. Cu alte cuvinte, este un instrument inovator, cu utilizare intensivă a informațiilor și bazat pe conectivitate.

Dar cum se poate realiza acest lucru?

Titlul măsurii	Card social de identitate a lucrătorului în construcții
Țara	România
Sector	Construcții
Grupuri țintă	<p>Acest card social de identitate trebuie să fie obligatoriu pentru toți lucrătorii care efectuează lucrări pe șantierele de construcții, adică orice persoană care lucrează pe șantier pe termen lung sau pe termen scurt, precum și antreprenorii individuali (proprietarii lucrării) care lucrează pe șantier în numele unei companii sau al unei persoane private, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuturor angajaților, inclusiv cetățenilor țărilor terțe și angajaților mobili din UE, angajați ai firmelor care lucrează pe șantierele de construcții din România, inclusiv firmelor cu activitate pe termen scurt. - Lucrătorilor individuali, inclusiv firmelor individuale cu angajați, cât și furnizorilor individuali. - Lucrătorilor cu activități suport pe șantier (ex: operarea cantinelor) atunci când aceștia își desfășoară activitatea în interiorul sau în perimetrul șantierului de construcții. - Celor care transportă în mod regulat mărfuri pe șantierele de construcții. - Personalului de curățenie, servicii de catering, electricienilor, transportatorilor și alte persoane care accesează în mod regulat un șantier de construcții
Organizații implicate	<p>Companiile (angajatori, subcontractori) Partenerii sociali: FGS, FPSC Autorități publice: Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Inspekția Muncii, Autoritatea Națională pentru Calificări, Agenția Națională de Administrare Fiscală, etc.</p>
Scop	<p>Funcția de bază a cardului social de identitate în sectorul de construcții ar fi aceea de identificare a lucrătorului și de instrument de detectare și combatere a muncii nedeclarate și concurenței neloiale, precum și a dumpingului social din sectorul de construcții, facilitând verificărilor asupra persoanelor îndreptățite să se afle pe un șantier de construcții. Cardul nu este un card de identitate și nu poate fi folosit ca atare, ci un card social securizat de identificare.</p>
Obiective cheie	<p>Cardul social de identitate în sectorul de construcții din România trebuie să fie un instrument pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - acces pe un șantier de construcții - informații despre relația contractuală de muncă - instruire în domeniul sănătății și securității în muncă - aspecte privind educația și formarea profesională, actualizabile, disponibile și accesibile în orice moment - experiența de muncă în sector - aspecte fiscale privind contribuțiile de asigurări sociale
Când ar trebui introdusă măsura?	Începutul anului 2023/2024

Descrierea măsurii	
Obligatoriu/opțional	<p>Dacă aceste carduri sociale de identitate nu ar fi obligatorii și nu vor fi utilizate de o manieră coordonată la nivel național pentru a asigura respectarea obligațiilor (precum monitorizarea și controlul prezenței la locul de muncă), eficacitatea acestor carduri va fi limitată sau chiar anulată. Aplicarea voluntară a cardurilor sociale de identitate ar conduce la perpetuarea fenomenului muncii nedeclarate. Prin urmare, un statut obligatoriu al cardurilor sociale de identitate este esențial, deoarece verificările pot fi efectuate mult mai eficient de către autoritățile competente. Astfel, cardul este propus a fi obligatoriu, cu implementare etapizată cu perioadă de tranziție (2 ani).</p>
Soluție tehnică	<p>Card din policarbonat (material mai rezistent în timp și eficient din punct de vedere al costurilor), cu elemente adecvate de securizare pentru a evita fraudă de orice tip. Codul QR permite accesarea directă a unui portal/baze de date asociate cu informații despre înregistrările realizate în toate registrele naționale incluse și pentru a arăta valabilitatea cardului. Codul QR este folosit și pentru validarea cardului (dacă un card este pierdut sau furat, nu se poate emite un alt card decât după ce a fost verificat statusul lucrătorului respectiv: dacă acesta mai este angajatul companiei ce a solicitat emiterea cardului. Se va decide dacă acesta se reemite sau este revocat. Astfel se poate monitoriza dacă o singură persoană are mai mult de un card. Codul QR este inclus în URL, astfel că poate avea exact aceleași funcții pe care le poate avea un card cu CIP, doar că este mult mai eficient din punct de vedere al costurilor. Poate fi citit printr-o aplicație standard de citire a codului QR, iar link-ul URL conectează direct device-ul (telefon, tabletă) la portal/baza de date.</p>
Emitent	<ul style="list-style-type: none"> - Emiterea cardurilor trebuie realizată centralizat. - Este important de stabilit cine deține proprietatea portalului cu bazele de date, cine are dreptul de operare și de întreținere, etc. Este recomandată deținerea acestuia de un organism independent mixt (stat și parteneri sociali), sub tutelă guvernamentală/a statului și întreținerea/operarea realizată de un furnizor specializat în această zonă. - Producătorul cardurilor sociale de identitate trebuie să fie o organizație cu experiență în gestionarea problemelor de confidențialitate și protecție a datelor implicate în realizarea acestor carduri. Astfel de producători trebuie să poată emite un card care să dețină un sistem/dispozitiv antifraudă: filigran, hologramă, etc. - Va fi nevoie să se stabilească, într-o etapă ulterioară, cine completează cererea de emitere a cardurilor, cine face plata, cine are acces la bazele de date și care sunt tipurile de informații din registrele naționale la care are acces: o persoană/persoanele desemnate de companie, lucrătorii sau

	partenerii sociali; acest lucru poate fi realizat și printr-un serviciu externalizat.
Informații colectate/stocate	Informațiile colectate și stocate sunt: <ul style="list-style-type: none"> - numărul cardului - valabilitate - numele lucrătorului, poza și date de identificare ale acestuia - numele angajatorului și datele sale de identificare - date contractuale privind relațiile de muncă - acces pe șantier - elemente de securizare - instruiți SSM - educație și formare profesională, permise de lucru - experiență în muncă - date specifice activității ANAF
Bază legală	Este necesar a fi emis un act normativ care să reglementeze pe de o parte condiția de obligativitate a cardurilor sociale pe șantierele de construcții și sistemul de penalizare și pe altă parte informațiile conținute pe card.
Cine are acces la date	Lucrătorii Angajatorii Partenerii sociali Inspekția Muncii Agenția Națională de Administrare Fiscală
Valabilitate	4-5 ani, cu obligația să se înlocuiască atunci când este deteriorat și să fie actualizat cu orice modificări care apar
Surse de finanțare	Fonduri europene sau de la bugetul de stat, în etapa inițială, urmând ca, ulterior, costurile emiterii cardurilor și gestionării platformei/sistemului să fie suportate de către angajatori.
Alte informații relevante privind aplicabilitatea propunerii de politică publică	Conform datelor publice, în România sunt aproximativ 75.000 companii ¹ din sectorul de construcții cu aproximativ 420.000 angajați ² .

¹ <https://bctr.ro/cate-firme-de-construcții-sunt-in-romania>

² <https://www.zf.ro/companii/industria-de-construcții-a-ajuns-la-416-000-de-angajați-in-2020-cel-20243856>